

Udskriftsdato: 19. december 2025

2023/1 BSF 182 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om at støtte Storbritanniens forslag om etablering af udrejsecenter i Afrika

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 1. marts 2024 af Morten Messerschmidt (DF), Alex Ahrendtsen (DF), Mikkel Bjørn (DF), Pia Kjærsgaard (DF), Peter Kofod (DF), Mette Thiesen (DF) og Nick Zimmermann (DF)

Forslag til folketingsbeslutning

om at støtte Storbritanniens forslag om etablering af udrejsecenter i Afrika

Folketinget pålægger regeringen at støtte Storbritanniens forslag om etableringen af et modtagecenter i Afrika for migranter ved at droppe sine planer, om at en dansk model skal igennem EU og dermed sikre, at et dansk modtagecenter i Afrika bliver prioritet.

Bemærkninger til forslaget

I april 2022 indgik Storbritannien og Rwanda en aftale ved navn »The UK-Rwanda Migration & Economic Development Partnership«. Aftalen handlede bl.a. om, at asylsøgere, der ankom til Storbritannien, kunne sendes til Rwanda for der at få deres asylsag behandlet. I tilfælde af at anmodningen om asyl blev anerkendt, skulle de pågældende asylsøgere forblive i Rwanda. I det tilfælde, at asylanmodningen blev afvist, kunne asylsøgeren enten vælge et andet opholdsgrundlag i Rwanda eller forsøge at søge asyl i et andet sikkert tredjeland. Ingen af de til Rwanda henviste asylsøgere ville efterfølgende få lov til at returnere til Storbritannien. Efter den 1. januar 2022 kunne enhver asylsøger, der kom til Storbritannien, i princippet blive sendt til Rwanda. Der var ikke i aftalen mellem de to lande fastsat et øvre maksimum for, hvor mange asylsøgere, hvis sager kunne henvises til behandling i Rwanda. Det første fly, der skulle have bragt asylsøgere til Rwanda, blev stoppet, efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol intervenerede og henviste sagen til Storbritanniens domstole.

I november 2023 besluttede den britiske højesteret, at aftalen med Rwanda var ulovlig og i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), fordi Rwanda ikke levede op til menneskerettighedskonventionen, for så vidt angik bl.a. tortur og såkaldt umenneskelig behandling.

Efter den britiske højesterets afgørelse præsenterede Storbritanniens regering et nyt lovforslag – den såkaldte »Safety of Rwanda Bill«. Lovforslaget agter at muliggøre, at man inden for Storbritanniens juridiske system kan tilsidesætte dele af den inkorporeringslov, som Storbritannien vedtog i 1998 med det formål at ophøje Den Europæiske Menneskerettighedskonvention til lov. Lovforslaget vil også gøre det muligt at tilsidesætte andre britiske love og international ret såsom FN's flygtningekonvention, såfremt disse måtte gøre det ulovligt at deportere asylsøgere til Rwanda. Lovforslaget vil ligeledes gøre det muligt for ministre at tilsidesætte afgørelser fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) om midlertidigt at indstille flyvninger til Rwanda begrundet i uafklarede individuelle sager. Derudover vil lovforslaget gøre det muligt for den enkelte asylansøger at klage over vedkommendes overførsel til Rwanda, men alene i forhold til specifikke personlige forhold.

Lovforslaget blev vedtaget af det britiske Underhus den 17. januar 2024, og lovforslaget nu er sendt til Overhuset. Indenrigsministeren i Storbritannien, James Cleverley, har yderligere underskrevet en ny asylaftale med Rwanda, der eksplicit understreger, at asylsøgere, hvis sager oversendes til behandling i Rwanda, ikke risikerer at blive sendt retur til deres eget hjemland.

I februar 2018 præsenterede Socialdemokratiet sin helhedsplan for dansk udlændingepolitik, »Retfærdig og realistisk«. Et af kerneforslagene i planen var etablering af modtagecentre i tredjelande. Dansk Folkeparti havde stillet et lignende forslag allerede i 2004 (»Asylbehandling ønskes fjernet fra Danmark«, Kristeligt Dagblad, den 18. august 2004, side 3). I »Retfærdig og realistisk« hedder det:

»De sidste 3 år er flere end 10.000 børn, kvinder og mænd omkommet eller meldt savnet i Middelhavet. Det er en humanitær katastrofe, der skal stoppes. Vi ønsker et mere retfærdigt asylsystem. Derfor skal Danmark, helst sammen med øvrige EU-lande, oprette et modtagecenter udenfor Europa. Hvis der fremover kommer spontane asylansøgere til Danmark, skal de sendes til modtagecenteret, hvor deres asylsag bliver behandlet. I stedet skal Danmark årligt tage imod et antal kvoteflygtninge gennem FN. Modtagecentret vil således både betyde, at vi fortsat løfter vores del af det af det internationale ansvar. Samtidig med at vi får styr på, hvor mange flygtninge vi hjælper i Danmark. Et modtagecenter kan bidrage til at stoppe den livsfarlige, risikable og ukontrollerbare flugt over Middelhavet. Det vil ødelægge menneskesmuglernes forretningsmodel. Og det vil på sigt betyde at færre flygtninge og migranter mister livet eller udsættes for chikane og overgreb undervejs.«

Selv om fokus i Socialdemokratiets forslag hovedsagelig er på migranternes velbefindende og i betydelig mindre grad på de kulturelle og økonomiske byrder, som migranterne udgør for modtagerlandet og

dettes borgere – i dette tilfælde Danmark og danskerne – støttede Dansk Folkeparti naturligvis op om intentionen i Socialdemokratiets forslag, der altså kom, 14 år efter Dansk Folkeparti havde præsenteret idéen.

Da den socialdemokratiske regering kom til magten efter folketingsvalget i 2019 optog regeringen forhandlinger med Rwanda. I september 2022 enedes de to parter om en fælles erklæring om Rwandas villighed til at tage imod asylsøgere fra Danmark. Erklæringen har imidlertid ikke medført, at Danmark har kunnet overføre en eneste asylsøger til behandling i Rwanda. Derimod har Danmark taget imod mere end 600 kvoteflygtninge fra Rwanda (»Danmark tager 200 kvoteflygtninge fra Rwanda«, uim.dk, den 12. august 2022, og »Danmark tager imod 200 kvoteflygtninge fra Rwanda, Eritrea og Afghanistan«, Politiken, den 20. december 2023). Erklæringen har altså ikke betydet, at færre flygtninge er kommet til Danmark, men at flere flygtninge er kommet til Danmark.

Efter folketingsvalget i november 2022 blev aftalen mellem Rwanda og Danmark lagt på is. Af regeringsgrundlaget for den nye regering bestående af Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne fremgår det, at et nyt modtagecenter enten skal etableres i regi af EU eller »i samarbejde med en række andre lande« (»Ansvar for Danmark«, december 2022). Idéen om, at Danmark går solo og indgår en sådan aftale alene, er skrinlagt af SVM-regeringen.

I december 2023 indgik EU's medlemslande en aftale om en ny asyl- og migrationspolitik. Aftalens primære formål er at fordele migranter mere ligeligt mellem deltagerlandene og pålægge medlemslande, der ikke ønsker at bidrage hertil, en økonomisk bod. Aftalen indeholder ingen overvejelser om etablering af modtagecentre i tredjelande. Der er således ingen udsigt til, at der kan etableres et EU-spor for behandling af asylsager i tredjelande. I det omfang EU overhovedet har forholdt sig til spørgsmålet, har det alene drejet sig om centre, der skulle bruges til opsamling af migranter med henblik på at sortere disse og transportere asylsøgere sikkert til Europa (»Border pre-screening centres part of new EU migration pact«, EUobserver, den 10. juli 2020). Dette er Dansk Folkepartis intention med at etablere centre i Afrika. Målet må være, at asylsøgerne ikke skal til Europa, men forblive i det land, hvor modtagecenteret er placeret.

Forslagsstillerne ønsker, at regeringen med inspiration fra Storbritannien genoptager forhandlingerne med Rwanda om at indgå en egentlig aftale lignende den aftale, som Storbritannien og Rwanda har indgået. Forslagsstillerne ønsker ydermere, at regeringen markerer sin opbakning til Storbritanniens ambitioner om et opgør med retten til at søge spontant asyl i europæiske lande og derved skaffe sig en adgangsbillet til et fremtidigt liv finansieret af europæiske skatteydere.

Skriftlig fremsættelse

Morten Messerschmidt (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at støtte Storbritanniens forslag om etablering af udrejsecenter i Afrika.

(Beslutningsforslag nr. B 182)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.